

6



GAMZE HOCA SOSYALDE

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYO 5



Soru 1 (SB.6.3.4): Selçukluların Anadolu'yu yurt edinme sürecinde karşılaştıkları 1048 Pasinler Savaşı'nın Türk tarihi açısından ilk olma özelliğini ve önemini açıklayınız.

Soru 2 (SB.6.3.4): UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan ve Mengücekliler döneminde inşa edilen Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası'nın Anadolu'nun İslamlaşması ve kültürel yapısı üzerindeki etkisini belirtiniz.

Soru 3 (SB.6.3.4): XI-XIII. yüzyıllar arasında Anadolu'da halkın manevi dünyasını şekillendiren ve Türk-İslam sentezinin oluşmasına katkı sağlayan büyük düşünürlerden üç tanesinin adını yazınız.

Soru 4 (SB.6.4.1): Demokratik yönetimlerde yönetimin karar alma sürecinde muhalefet partilerinin üstlendiği denetleme görevini ve bu görevin demokrasi için önemini açıklayınız.

Soru 5 (SB.6.4.1): Bir vatandaş olarak mahallenizde çocuk parkı yapılmasını istiyorsunuz. Katılımcı demokrasi kapsamında bu isteğinizi gerçekleştirmek için başvurabileceğiniz yöntemlerden iki tanesini yazınız.

Soru 6 (SB.6.4.1): "Kamuoyu" kavramı nedir? Kamuoyu oluşmasında medyanın (TV, internet, sosyal medya) nasıl bir rol oynadığını açıklayınız.

Soru 7 (SB.6.4.2): Anayasamızın 74. maddesinde yer alan "Dilekçe Hakkı"nın vatandaşlara sağladığı imkânı ve bu hakkın siyasi haklar grubunda yer almasının nedenini açıklayınız.

Soru 8 (SB.6.4.2): Temel hak ve özgürlüklerin korunmasında devletin ve bireylerin sorumluluklarını karşılaştırarak açıklayınız.

Soru 9 (SB.6.4.2): Anayasamıza göre yerine getirmemiz gereken "Vatandaşlık Görevlerimizden (Sorumluluklarımızdan)" üç tanesini yazınız.



SENARYO 5 - CEVAP ANAHTARI

1. Sorunun Cevabı: Pasinler Savaşı (1048), Büyük Selçuklu Devleti ile Bizans arasında yapılan ilk büyük savaştır. Bu savaşın Selçuklular tarafından kazanılması, Bizans'ın gücünün kırılmaya başladığını göstermiş ve Türklerin Anadolu'yu tanıma ve fetih sürecini hızlandırmıştır.

2. Sorunun Cevabı: Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası, Mengücekliler döneminden kalan en önemli eserlerden biridir ve UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alır. Bu yapı hem ibadet mekanı (cami) hem de şifa merkezi (darüşşifa) olarak hizmet vererek Anadolu'nun imar edilmesini, İslamlaşmasını ve sosyal refahın artmasını sağlamıştır.

3. Sorunun Cevabı: Bu dönemde Anadolu'da Türk-İslam sentezini oluşturan önemli şahsiyetler: Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli ve Ahi Evran'dır.

4. Sorunun Cevabı: Siyasi partiler içinde seçimi kazanamayanlar muhalefet görevini üstlenirler. Muhalefet partileri, iktidarın aldığı kararları denetleyerek farklı görüşlerin temsil edilmesini sağlar ve yönetimin hata yapmasını engelleyerek demokrasinin güçlenmesine katkı sunar.

5. Sorunun Cevabı: Katılımcı demokrasi kapsamında şunlar yapılabilir:

- Muhtara veya belediyeye dilekçe vermek: İstekleri yetkili makamlara yazılı iletmek.
- Kamuoyu oluşturmak: Sosyal medya veya imza kampanyaları aracılığıyla halkın desteğini toplayarak yöneticilerin dikkatini çekmek.

6. Sorunun Cevabı: Kamuoyu, toplumun bir konu hakkındaki genel düşüncesi veya halkın ortak fikridir. Medya; TV, internet ve sosyal medya aracılığıyla halkı bilgilendirir, toplumsal sorunları gündeme getirir ve geniş kitleleri ortak bir fikir etrafında birleştirerek yöneticiler üzerinde denetleyici bir güç oluşturur.

7. Sorunun Cevabı: Dilekçe hakkı, vatandaşların şikâyet ve isteklerini yetkili makamlara iletmek hakkıdır. Bireylerin yönetimle doğrudan iletişim kurmasını ve yönetime katılımını sağladığı için siyasi haklar grubunda yer alır.

8. Sorunun Cevabı: Temel hakların korunmasında devlet, bu hakları Anayasa ile güvence altına almakla sorumludur. Bireyler ise hem kendi haklarını bilip kullanmak hem de başkalarının hak ve özgürlüklerine saygı göstermekle sorumludur. Hak ve sorumluluk dengesi toplumsal huzuru sağlar.

9. Sorunun Cevabı: Temel vatandaşlık görevlerimiz:

1. Kanun ve kurallara uymak,
2. Vergi vermek,
3. Askerlik yapmak
4. Seçimlerde oy kullanmak. (Ek olarak: Çevreyi ve kamu mallarını korumak da vatandaşlık sorumlulukları arasındadır).